

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 23. marraskuuta 2023
(OR. en)

15782/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0311(COD)

SOC 815
ANTIDISCRIM 193
FREMP 341
TRANS 522
SPORT 59
CULT 166
CODEC 2216
IA 315

ILMOITUS

Lähtettäjä: Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja: Neuvosto

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamisesta
– *Yleisnäkemys*

I JOHDANTO

Komissio hyväksyi 6 syyskuuta 2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamisesta¹.

¹ Asiak. 12755/23.

Ehdotetulla direktiivillä pyritään varmistamaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaiset mahdollisuudet hyödyntää erityisehtoja ja erityiskohtelua heidän oleskellessaan lyhytaikaisesti muissa jäsenvaltioissa ja siten helpottamaan vammaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta. Siinä otetaan käyttöön vakiomuotoinen eurooppalainen vammaiskortti todisteena vammaisuudesta ja vakiomuotoinen eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa todisteena tunnustetusta oikeudesta vammaisille henkilöille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin (pysäköintioikeuksiin). Se on vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian 2021–2030² lippulaivahanke, ja sillä edistetään vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen täytäntöönpanoa.

Ehdotus kattaa useita politiikan aloja, joten sillä on useita oikeusperustoja:

- SEUT 53 artiklan 1 kohta ja SEUT 62 artikla, jotka koskevat palveluja, joita tarjotaan korvausta vastaan sisämarkkinoilla;
- SEUT 91 artikla, joka koskee liikennealan palveluja, pysäköintijärjestelyt mukaan luettuina;
- SEUT 21 artiklan 2 kohta sellaisten toimintojen ja järjestelyjen osalta, jotka eivät kuulu palvelujen piiriin ja joita ovat erityisesti maksuttomat toiminnot ja järjestelyt.

Siitä neuvotellaan noudattaen tavallista lainsäätämisyjärjestystä, josta määrätään kaikissa edellä mainituissa artikloissa.

Tanskan³ ja Portugalin⁴ kansalliset parlamentit ovat antaneet lausunnot komission ehdotuksesta.

² Asiak. 6268/21.

³ Asiak. 15300/23.

⁴ Asiak. 15532/23.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut valmistelevan lausunnon eurooppalaisesta vammaiskortista⁵. Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta pyydettiin 28. syyskuuta 2023 lausuntoa komission ehdotuksesta, mutta sitä ei ole vielä saatu.

Alueiden komitealta pyydettiin lausuntoa 28. syyskuuta 2023, mutta sitä ei ole vielä saatu.

Euroopan parlamentissa päävastuu on työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalla. Parlamentti ei ole vielä päättänyt kannastaan.

II TILANNEKATSAUS

Sosiaalityöryhmä on tarkastellut ehdotusta yksityiskohtaisesti kolmen viime kuukauden aikana⁶.

Puheenjohtajavaltio on neuvottelujen aikana tehnyt tekstiin muutoksia valtuuskuntien esittämien huolenaiheiden ratkaisemiseksi. Monilla ehdotetuilla muutoksilla pyritään selkeyttämään direktiivin henkilöllistä ja aineellista soveltamisalaa ja ottamaan huomioon jäsenvaltioiden erilaisten kansallisten järjestelmien monimuotoisuus ja erityispiirteet.

Tärkeimpiä muutoksia ovat esimerkiksi seuraavat:

1. Vammaisaseman käsitettä on selvennetty koko tekstissä, erityisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, joilla ei ole yhtä ainoaa vammaisaseman määritelmää.
2. Direktiivin 2 artiklaan on otettu kaksi lisäpoikkeusta tiettyjen palvelujen jättämiseksi direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

⁵ SOC/765, 27.4.2024.

⁶ Kokoukset pidettiin 18. ja 25. syyskuuta, 11.–12. lokakuuta, 30. lokakuuta ja 10. marraskuuta 2023.

3. Ehdotuksen 3 artiklaan on oikeusvarmuuden vuoksi lisätty ilmausta 'lyhytaikainen oleskelu' koskeva määritelmä. Direktiivin 2 artiklaan on lisätty 2 kohta sen selventämiseksi, että jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa direktiiviä lyhytaikaista oleskelua pidempiin ajanjaksoihin.
4. Direktiivin henkilöllisen soveltamisalan selventämiseksi on tehty muutoksia, jotka koskevat erityisesti 4 artiklassa olevaa tuensaajien määritelmää ja eurooppalaiseen vammaiskorttiin mahdollisesti lisättävän A-kirjaimen käyttöä.
5. Korttien myöntämistä ja voimassaoloa koskevista 6 ja 7 artiklan säännöksistä on tehty vähemmän velvoittavia. Eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa on aina myönnettävä fyysisenä korttina, ja jäsenvaltiot voivat päättää täydentää fyysistä versiota esteettömällä digitaalisella muodolla.
6. Sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot osallistuvat aktiivisesti sekä vammaiskortin että pysäköintiluvan digitaalisen muodon vahvistamiseen, 6 ja 7 artiklassa säädetään nyt, että asiaa koskevat yhteiset tekniset eritelmat vahvistetaan täytäntöönpanosäädöksellä. Komission olisi hyväksyttävä täytäntöönpanosäädökset yhden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta.
7. Direktiivin 14 artiklassa oleva ilmaisu "seuraamukset" on korvattu ilmaisulla "asianmukaiset toimenpiteet".
8. Määräaika, jonka kuluessa jäsenvaltioiden on annettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, on pidennetty 18 kuukaudesta 36 kuukauteen. Direktiivin soveltamiselle asetettua määräaika on pidennetty 30 kuukaudesta 48 kuukauteen.
9. Koska monikielisyys on tärkeää, tekstiä on muutettu siten, että jäsenvaltiot voivat myöntää kaksikielisiä kortteja englannin kielellä sekä oman maansa kielellä tai kielillä.
10. Nykyisessä tekstissä ehdotetaan QR-koodin sisällyttämistä molempiin kortteihin, sillä se on tehokkain digitaalinen ominaisuus petosten torjumiseksi.

III PUHEENJOHTAJAVALTION KOMPROMISSIEHDOTUS

Puheenjohtajavaltio esitti 22. marraskuuta pysyvien edustajien komitealle kompromissitekstin⁷ yleisnäkemyksen muodostamiseksi TSTK- neuvostossa 27. marraskuuta 2023. Kaikki puheenvuoroja esittäneet valtuuskunnat kannattivat puheenjohtajavaltion kompromissiehdotusta, eikä yksikään valtuuskunta vastustanut sitä. Komitealle tiedotettiin myös vaikutustenarvioinnin tarkastelun tuloksista, joista on esitetty yhteenveto asiakirjan 15463/23 lisäyksessä.

IV LOPUKSI

Neuvostoa (TSTK) pyydetään muodostamaan yleisnäkemys tämän ilmoituksen liitteessä olevasta tekstistä ja valtuuttamaan puheenjohtajavaltio aloittamaan asiaa koskevat neuvottelut Euroopan parlamentin edustajien kanssa.

⁷ Asiak. 15463/23.

2023/0311 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI

**eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan
vahvistamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 53 artiklan
1 kohdan, 62 artiklan, 91 artiklan ja 21 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksjärjestystä,

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL C , , s. .

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni perustuu ihmisarvon, vapauden ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, ja se on sitoutunut torjumaan myös vammaisuuteen perustuvaa syrjintää Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', mukaisesti.
- (2) Perusoikeuskirjan 26 artiklassa unioni tunnustaa vammaisten henkilöiden oikeuden päästä osallisiksi toimenpiteistä, joilla edistetään heidän itsenäistä elämäänsä, yhteiskunnallista ja ammatillista sopeutumistaan sekä osallistumistaan yhteiskuntaelämään, ja kunnioittaa tätä oikeutta.
- (3) Jokaisella unionin kansalaisella on perusoikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä tai niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.
- (4) Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan unionin kansalaisuus on tarkoituksensa puolesta jäsenvaltioiden kansalaisten perustavanlaatuisen asema, kun he käyttävät oikeuttaan liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jolloin samassa tilanteessa olevat jäsenvaltioiden kansalaiset voivat saada SEUT-sopimuksen aineellisella soveltamisalalla saman oikeudellisen kohtelun kansalaisuudestaan riippumatta, jollei tätä koskevista nimenomaisesti määrätyistä poikkeuksista muuta johdu.
- (5) Unioni on vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen³, jäljempänä 'vammaisyleissopimus', sopimuspuoli, ja sitä sitovat sen määräykset, jotka ovat erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä unionin toimivallan rajoissa. Kaikki jäsenvaltiot ovat vammaisyleissopimuksen sopimuspuolia, ja se sitoo myös jäsenvaltioita niiden toimivallan rajoissa.

³ Neuvoston päätös 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

- (6) Vammaisyleissopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet ilman minkäänlaista syrjintää sekä edistää vammaisten henkilöiden synnynnäisen arvon kunnioittamista ja varmistaa siten heidän täysimääräinen ja tehokas osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Vammaisyleissopimuksessa tunnustetaan myös, että on tärkeää toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä esteettömyyden varmistamiseksi vammaisille henkilöille. Vammaisyleissopimuksessa todetaan, että vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistetaan moninaisia syrjinnän muotoja, ja sen vuoksi sopimuspuolten on toteutettava toimia varmistaakseen, että vammaiset naiset ja tytöt voivat nauttia täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista.
- (7) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa, josta Euroopan parlamentti, neuvosto ja Euroopan komissio antoivat julistuksen⁴ Göteborgissa 17 päivänä marraskuuta 2017, määrätään, että jokaisella on muun muassa vammaisuudesta riippumatta oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin siltä osin kuin on kyse muun muassa yleisesti saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen saatavuudesta (periaate 3). Lisäksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa tunnustetaan vammaisten henkilöiden oikeus yhteiskuntaan osallistumisen mahdollistaviin palveluihin (periaate 17).
- (8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882⁵, jäljempänä 'esteettömyyssäädös', tavoitteena on parantaa tuotteiden ja palvelujen esteettömyyttä poistamalla ja ehkäisemällä esteitä, jotka johtuvat jäsenvaltioiden erilaisista esteettömyysvaatimuksista, ja siten lisätä esteettömien tuotteiden ja palvelujen saatavuutta sisämarkkinoilla, mukaan lukien pääsy tiettyjen julkisten palvelujen verkkosivustoille ja mobiililaitepohjaisiin palveluihin⁶, ja parantaa asiaankuuluvien tietojen esteettömyyttä.

⁴ Toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista (EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁶ Lisäksi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta annettulla direktiivillä (EU) 2016/2102 pyritään parantamaan julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuutta.

- (8 a) Lisäksi unionin lainsäädännössä taataan oikeus käyttää liikennevälineitä ilman syrjintää sekä muita oikeuksia. Tällaisia oikeuksia voivat olla muun muassa vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeus saada maksutonta apua lento⁷-, rautatie⁸-, vesi⁹- tai linja-autoliikenteessä¹⁰. Unionin lainsäädännön mukaan jäsenvaltiot voivat myös säätää alennetuista maksuista tai alennetuista maksullisten teiden, siltojen tai tunnelien käyttömaksuista sekä vammaisten henkilöiden käyttämien tai omistamien ajoneuvojen vapauttamisesta tällaisesta maksuvelvollisuudesta tietullien osalta.¹¹
- (9) Vammaiset henkilöt voivat hakea asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisilta viranomaisilta tai elimiltä vammaisaseman tunnustamista, koska asia kuuluu näiden toimivaltaan. Kullakin jäsenvaltiolla on omat vammaisuuden arviointimenettelynsä, jotka vaihtelevat jäsenvaltioittain. Jos toimivaltaiset viranomaiset tai elimet tunnustavat hakijan vammaisaseman, ne voivat myöntää hänelle vammaistodistuksen, vammaiskortin tai muun virallisen asiakirjan, jossa hakijan vammaisasema tunnustetaan. Joissakin jäsenvaltioissa ei ole yhtä ainoaa vammaisaseman määritelmää, mikä voi johtaa eriasteisten vammaisuuksien tunnustamiseen. Kyseisissä jäsenvaltioissa voidaan hyödyntää vammaisuuteen tai muihin kriteereihin perustuvia oikeuksia erityispalveluihin, kun palveluja tai etuuksia myönnetään vammaisille henkilöille.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/782, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 172, 17.5.2021, s. 1).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 1).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 181/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 1).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/362, annettu 24 päivänä helmikuuta 2022, verojen ja maksujen kantamista ajoneuvoilta tiettyjen infrastruktuurien käytöstä koskevien direktiivien 1999/62/EY, 1999/37/EY ja (EU) 2019/520 muuttamisesta (EUVL L 69, 4.3.2022, s. 1).

- (10) Koska vammaisasemaa ei tunnusteta jäsenvaltioiden välillä, vammaisilla henkilöillä voi olla erityisiä vaikeuksia käyttäessään perusoikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen. Tämä koskee erityisesti direktiivin 2004/38/EY 6 artiklan mukaisia lyhyitä oleskeluja tai vierailuja toiseen jäsenvaltioon. Kyseisessä artiklassa säädetään, että unionin kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään on oltava oikeus oleskella toisessa jäsenvaltiossa enintään kolmen kuukauden ajan ilman, että heihin kohdistuu muita edellytyksiä tai muodollisuuksia kuin se, että heillä on oltava voimassa oleva henkilökortti tai passi. Direktiivin 2004/38/EY 7 artiklassa säädetään yli kolmen kuukauden pituisten ajanjaksojen osalta lisäedellytyksistä. Näissä tapauksissa vastaanottava jäsenvaltio voi vaatia unionin kansalaista rekisteröitymään asianomaisen viranomaisen luona.
- (11) Jollei laissa toisin säädetä tai jollei jäsenvaltioiden kesken toisin sovita, vammaisten henkilöiden muuttaessa pidemmäksi ajaksi toiseen jäsenvaltioon työntekoa, opiskelua tai muuta tarkoitusta varten kyseisen toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset tai elimet voivat arvioida ja tunnustaa virallisesti näiden henkilöiden vammaisuuden, ja he voivat saada vammaistodistuksen, vammaiskortin tai muun virallisen asiakirjan, jossa heidän vammaisasemansa tunnustetaan, tai päätöksen vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin, kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavien sääntöjen mukaisesti.
- (12) Henkilöillä, joilla on tunnustettu vammaisasema tai vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin ja jotka matkustavat tai vierailevat lyhyen ajan muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan, saattaa kuitenkin olla merkittäviä vaikeuksia, jos heidän vammaisasemaansa tai vammaisuuteen perustuvaa oikeuttaan erityispalveluihin ei tunnusteta siinä jäsenvaltiossa, jossa he matkustavat tai vierailevat, ja jos heillä ei ole vammaistodistusta, vammaiskorttia tai muuta virallista asiakirjaa, jossa heidän vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuva oikeutensa erityispalveluihin tunnustetaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa, jotta he voivat hyödyntää siellä tarjottavia erityisehtoja ja/tai erityiskohtelua.

- (13) Tässä tapauksessa toisessa jäsenvaltiossa matkustavat tai vierailevat vammaiset henkilöt joutuvat epäedulliseen asemaan käyttäessään oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen verrattuna vammaisiin henkilöihin, joilla on vammaistodistus, vammaiskortti tai muu virallinen asiakirja, jossa tunnustetaan heidän vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuva oikeutensa erityispalveluihin siinä jäsenvaltiossa, jossa matkustetaan tai vierailaan.
- (14) Lisäksi epätietoisuus siitä, tunnustetaanko vammaisten henkilöiden vammaisasema tai vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin ja kyseisen aseman tai oikeuden tunnustavat viralliset asiakirjat ja missä määrin ne tunnustetaan heidän matkustaessaan tai vieraillessaan toisessa jäsenvaltiossa, aiheuttaa heille epävarmuutta. Pahimmassa tapauksessa vammaiset henkilöt eivät uskalla käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.
- (15) Sekä julkisiin että yksityisiin tiloihin pääsyn esteiden ja rajoitusten lisäksi korkeat kustannukset ovat keskeinen tekijä, joka estää monia vammaisia henkilöitä matkustamasta¹², koska heillä on erityistarpeita ja he saattavat myös tarvita mukaansa yhden tai usean saattajan tai avustajan, mukaan lukien henkilökohtaisiksi avustajiksi kansallisen lainsäädännön tai käytäntöjen mukaisesti tunnustetut henkilöt, tai avustajaeläimen, minkä vuoksi heidän matkakulunsa ovat korkeammat kuin vammattomilla henkilöillä¹³. Se, että vammaisasemaa tai vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin ei tunnusteta muissa jäsenvaltioissa, saattaa rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan hyödyntää erityisehtoja, kuten maksutonta sisäänpääsyä tai alennettuja maksuja, tai erityiskohtelua, mikä vaikuttaa heidän matkakustannuksiinsa, elämäänsä ja valintoihinsa.

¹² EU:n kansalaisjärjestöille kohdennetun tutkimuksen loppuraportin päätelmät: Shaw ja Coles (2004), ”Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey” (25(3) Tourism Management (2004), s. 397–403). Eugénia Lima Devile ja Andreia Antunes Moura (2021), ”Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process”.

¹³ McKercher ja Darcy (2018), ”Re-conceptualising barriers to travel by people with disabilities” (Tourism Management Perspectives, s. 59–66).

- (16) Maksua vastaan tai maksutta tarjottava erityiskohtelu (kuten henkilökohtainen avustaminen, ensisijainen pääsy, mahdollisuus päästä jonon ohi jne.) saattaa olla tärkeää vammaisille henkilöille, jotta he voivat hyödyntää erilaisia palveluja, toimintoja tai järjestelyjä ja saada niistä paremman kokemuksen. Koska vammaisten henkilöiden vammaisasemaa tai vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin ja muissa jäsenvaltioissa annettuja kyseisen aseman tai oikeuden tunnustavia virallisia asiakirjoja ei tunnusteta siinä jäsenvaltiossa, jossa he vierailevat tai matkustavat, he eivät kuitenkaan välttämättä voi hyödyntää erityisehtoja tai erityiskohtelua, joita kyseisen jäsenvaltion yksityiset toimijat tai viranomaiset tarjoavat vammaistodistuksen, vammaiskortin tai muun vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin tunnustavan virallisen asiakirjan haltijoille.
- (17) EU:n vammaiskorttia koskeva pilottihanke, joka käynnistettiin vuonna 2016 ja toteutettiin kahdeksassa jäsenvaltiossa, osoitti, mitä etuja vammaiset henkilöt voivat saada kortin avulla käyttäessään kulttuuriin, vapaa-aikaan, urheiluun ja joissakin tapauksissa myös liikenteeseen liittyviä palveluja ja miten kortin avulla tuetaan heidän lyhytaikaista rajatylittävää liikkumistaan EU:ssa.¹⁴ Hankkeeseen sisältyi myös muita esimerkkejä palveluista, toiminnoista ja järjestelyistä, joissa vammaisille henkilöille tarjotaan erityisehtoja tai erityiskohtelua.
- (18) Vammaiset henkilöt voivat vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuvan oikeutensa erityispalveluihin perusteella hakea asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisilta viranomaisilta tai elimiltä pysäköintilupaa, jossa tunnustetaan vammaisten henkilöiden oikeus tiettyihin heille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin. Kullakin jäsenvaltiolla on käytössä paikallisen, alueellisen tai kansallisen tason hakumenettely, jonka avulla voi saada vammaisille henkilöille (tai yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, henkilökohtaiset avustajat mukaan lukien) tarkoitetun pysäköintiluvan, sekä kriteerit, joiden on täytyttävä, jotta lupaa voi hakea.

¹⁴ Ks. myös toukokuussa 2021 julkaistu tutkimuksen loppuraportti, jossa arvioidaan EU:n vammaiskorttia ja siihen liittyviä etuja koskevan pilottihankkeen täytäntöönpanoa: <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1>.

- (19) Neuvoston suosituksessa 98/376/EY¹⁵ säädetään vammaisten pysäköintiluvan eurooppalaisesta mallista, joka on helpottanut pysäköintiluvan tunnustamista kaikissa jäsenvaltioissa. Sen täytäntöönpano ja kansalliset lisäykset tai poikkeamat suositellusta mallista ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että jäsenvaltioissa on käytössä erilaisia pysäköintilupia. Tämä estää lupien rajatylittävän tunnustamisen eri jäsenvaltioissa ja haittaa vammaisten henkilöiden, joilla on toisessa jäsenvaltiossa myönnetty pysäköintilupa, mahdollisuuksia käyttää vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä. Neuvoston suositusta ei myöskään ole päivitetty teknologisen ja digitalisaatiokehityksen huomioon ottamiseksi. Lisäksi jäsenvaltioilla on lupaväärennöksiin ja -petoksiin liittyviä ongelmia, sillä malli on yleensä melko yksinkertainen ja helposti väärennettävissä ja käytännössä erilainen kussakin jäsenvaltiossa, minkä vuoksi sen aitouden tarkastaminen on vaikeaa. Sitä mukaa kun lainsäätäjät hyväksyvät tätä alaa koskevia oikeudellisesti sitovia sääntöjä, jotka ovat aiempaa yksityiskohtaisempia, neuvoston suosituksella ei enää saavuteta näitä tavoitteita. Tämän vuoksi jäsenvaltiot voivat päättää, että vammaisten pysäköintiluvasta annetun neuvoston suosituksen mukaisesti ennen tämän direktiivin soveltamispäivää myönnettyillä luvilla on niiden alueella sama vaikutus kuin eurooppalaisella pysäköintiluvalla.
- (20) Jotta helpotettaisiin vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia hyödyntää muissa jäsenvaltioissa erityisehtoja tai erityiskohtelua palvelujen, toimintojen ja järjestelyjen osalta, myös silloin kun ne ovat maksuttomia, olisi poistettava jäljellä olevat toisessa jäsenvaltiossa matkustamisen ja vierailamisen esteet ja vaikeudet, jotka johtuvat siitä, että vammaisten henkilöiden vammaisasemaa tai vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin ja muissa jäsenvaltioissa myönnettyjä kyseisen aseman tai oikeuden tunnustavia virallisia asiakirjoja ja pysäköintioikeuksia ei tunnusteta.

¹⁵ Neuvoston suositus, annettu 4 päivänä kesäkuuta 1998, vammaisten pysäköintiluvasta (EYVL L 167, 12.6.1998, s. 25), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä maaliskuuta 2008 Bulgarian tasavallan, Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Romanian, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen johdosta annetulla neuvoston suosituksella (EUVL L 63, 7.3.2008, s. 43).

- (21) Jotta vammaisten henkilöiden olisi toisessa jäsenvaltiossa matkustaessaan tai lyhyen aikaa oleskellessaan helpompi käyttää oikeuttaan yksityisten toimijoiden tai viranomaisten tarjoamiin erityisehtoihin tai erityiskohteluun ilman kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää ja samoin perustein kuin kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat vammaiset henkilöt ja jotta heidän olisi helpompi käyttää liikennevälineitä ja hyödyntää vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä samoin perustein kuin kyseisessä jäsenvaltiossa asuvien vammaisten henkilöiden, on näin ollen tarpeen vahvistaa puitteet, säännöt ja yhteiset edellytykset, mukaan lukien yhteinen standardoitu malli, eurooppalaiselle vammaiskortille, joka on todisteena tunnustetusta vammaisasemasta tai vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin, ja eurooppalaiselle vammaisten henkilöiden pysäköintiluvulle, joka on todisteena siitä, että sen haltijalla on tunnustettu oikeus vammaisille henkilöille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin. Jäsenvaltiot voivat myös päättää soveltaa tämän direktiivin säännöksiä henkilöihin, joilla on tunnustettu vammaisasema tai vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin, lyhytaikaista oleskelua pidemmän ajan, myös EU:n liikkuvuusohjelmien yhteydessä.
- (22) Eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vastavuoroisen tunnustamisen olisi taattava henkilöille, joilla on tunnustettu vammaisasema tai vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin jossain jäsenvaltiossa, mahdollisuus hyödyntää erityisehtoja tai erityiskohtelua, joita yksityiset toimijat tai viranomaiset tarjoavat erilaisissa palveluissa, toiminnoissa ja järjestelyissä, myös silloin kun ne ovat maksuttomia, sekä mahdollisuus hyödyntää vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin kuin ne, joista on säädetty vastaanottavan maan toimivaltaisten viranomaisten tai elinten myöntämien kansallisten todistusten, vammaiskorttien tai muiden vammaisten henkilöiden vammaisaseman tunnustavien virallisten asiakirjojen, jos tällaisia virallisia asiakirjoja on olemassa, ja pysäköintilupien perusteella; vastavuoroisen tunnustamisen olisi myös helpotettava tällaisten mahdollisuuksien hyödyntämistä.

- (23) Pysäköintiehtojen ja -järjestelyjen lisäksi palvelut, toiminnot ja järjestelyt, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan, käsittävät monenlaisia jatkuvasti muuttuvia toimintoja, mukaan lukien ne, joita viranomaiset tai yksityiset toimijat tarjoavat maksutta, joko pakollisesti (kansallisten tai paikallisten sääntöjen tai oikeudellisten velvoitteiden perusteella) tai usein myös vapaaehtoisuuden pohjalta (etenkin kun kyse on yksityisistä toimijoista) useilla toimintapolitiikan aloilla.
- (24) Erityisehtoja tai erityiskohtelua voivat olla muun muassa maksuton sisäänpääsy, alennetut tariffit, alennetut maksullisten teiden, siltojen tai tunnelien käyttömaksut, ensisijainen pääsy, vammaisille henkilöille varatut istuimet puistoissa ja muissa julkisissa tiloissa, esteetön pääsy istumapaikoille kulttuuritapahtumissa ja julkisissa tilaisuuksissa, henkilökohtainen avustaminen, avustajaeläimet, avustaminen veteen uimarannalla, tuki (kuten pistekirjoituksen, äänioppaiden, viittomakielisen tulkkauksen saatavuus), apuvälineiden saatavuus, pyörätuolin lainaaminen, kelluvan pyörätuolin lainaaminen, esteettömässä muodossa olevan matkailutiedon saaminen, sähkömopon käyttö maanteillä tai pyörätuolin käyttö pyöräkaistoilla ilman sakkoja jne. Pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä voivat olla muun muassa suuremmat tai varatut pysäköintiruudut sekä pääsy vähäpäästöisten vyöhykkeiden kaltaisille vyöhykkeille, joilla liikenne on kansallisen lainsäädännön mukaisesti sallittu vain tietyille ajoneuvoille. Lento-, rautatie-, vesi- tai linja-autoliikenteen henkilöliikennepalvelujen osalta¹⁶ vammaisille henkilöille tarjottujen erityisehtojen tai erityiskohtelun lisäksi avustajaeläimet, henkilökohtaiset avustajat tai muut vammaisia (tai liikuntarajoitteisia) henkilöitä saattavat tai avustavat henkilöt voivat matkustaa maksutta tai alennettuun hintaan ja heillä on mahdollisuuksien mukaan paikka vammaisen henkilön vieressä.

¹⁶ Ks. alaviitteet 7–10.

- (25) Eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntäminen jäsenvaltiossa määritellään tämän direktiivin mukaisesti yhdessä niiden kyseessä olevan jäsenvaltion sovellettavien menettelyjen ja toimivaltuuksien kanssa, jotka koskevat vammaisten henkilöiden vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin ja pysäköintioikeuksien arviointia ja tunnustamista. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämistä tai uusimista koskeva menettely ja/tai kustannukset eivät estä tai pidätä vammaisia henkilöitä hankkimasta kortteja.
- (26) Eurooppalaisen vammaiskortin fyysisen muodon lisäksi jäsenvaltioiden olisi säädettävä digitaalisesta kortista, ja ne voivat säätää eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan digitaalisesta muodosta, kun tekniset eritelmiä on vahvistettu täytäntöönpanosäädöksillä. Tällaisten eritelmien olisi perustuttava kokemuksiin, joita on saatu todistusten ja asiakirjojen, kuten asetuksella (EU) 2021/953 perustetun EU:n digitaalisen koronatodistuksen, digitalisointia koskevasta Euroopan tason aiemmasta ja meneillään olevasta työstä, ja sen olisi mahdollistettava eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan käyttö digitaalisen identiteetin lompakon kautta EU:n tasolla. Vammaisille henkilöille olisi annettava mahdollisuus käyttää joko eurooppalaisen vammaiskortin fyysistä tai digitaalista muotoa taikka molempia. Jäsenvaltioissa, joissa eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan fyysisen muodon ohella on käytössä myös digitaalinen muoto, vammaiset henkilöt voivat pyytää fyysistä lupaa tai halutessaan sekä digitaalista että fyysistä lupaa.

- (27) Eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntäminen edellyttää henkilötietojen ja erityisesti sellaisten kortin tai luvan haltijan vammaisasemaa koskevien tietojen käsittelyä, jotka ovat asetuksen (EU) 2016/679¹⁷ 4 artiklan 15 kohdassa tarkoitettuja ”terveystietoja” ja kuuluvat mainitun asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin. Kaikessa tämän direktiivin yhteydessä tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä, erityisesti asetusta (EU) 2016/679. Saattaessaan tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansalliseen lainsäädäntöön sisältyy henkilötietojen ja etenkin erityisten henkilötietoryhmien käsittelyyn sovellettavat asianmukaiset suojatoimet. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava tämän direktiivin soveltamista varten kerättyjen ja tallennettujen tietojen turvallisuus, eheys, aitous ja luottamuksellisuus.
- (28) Eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämisestä vastaavan jäsenvaltion olisi oltava se jäsenvaltio, jossa henkilö vakinaisesti asuu unionin oikeudessa määritellyn mukaisesti ja jossa hän on saanut arvion vammaisasemastaan tai vammaisuuteen perustuvasta oikeudestaan erityispalveluihin. Eurooppalaisen vammaiskortin tai eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan haltijoiden olisi voitava käyttää kyseisiä korttia ja lupaa oleskellessaan toisessa jäsenvaltiossa.
- (29) [...]

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (30) Eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vastavuoroiselle tunnustamiselle suunnitellut puitteet eivät vaikuta jäsenvaltion toimivaltaan arvioida ja tunnustaa vammaisasema tai vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin ja myöntää erityisehtoja, kuten maksuton pääsy, alennetut maksut tai erityiskohtelu, vammaisille henkilöille, myös jos heillä on avustajaeläin, ja/tai yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, henkilökohtaiset avustajat mukaan lukien. Siinä ei veloiteta julkisyhteisöjä tai yksityisiä toimijoita ottamaan käyttöön erityisehtoja tai erityiskohtelua vammaisille henkilöille eikä luoda keskitettyä EU:n luetteloa eurooppalaisen vammaiskortin haltijoiden erityisehdoista ja erityiskohtelusta eri jäsenvaltioissa. Viranomaiset ja yksityiset toimijat voivat myös päättää tarjota tiettyjä erityisehtoja ja erityiskohtelua vain tietyille vammaisten henkilöiden ryhmälle kyseisen ryhmän tarpeiden mukaan.
- (30 a) Tätä direktiiviä ei sovelleta asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 mukaisiin sosiaaliturvaetuuksiin, raha- tai luontoisetuuksiin sosiaalisen suojelun ja työllisyyden alalla eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY¹⁸ 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliavustuksiin. Koska tämän direktiivin tavoitteena on helpottaa vammaisten henkilöiden yhtäläisiä oikeuksia erityisehtoihin tai erityiskohteluun, kun he matkustavat tai vierailevat toisessa jäsenvaltiossa ja kyseessä on lyhytaikainen oleskelu, tätä direktiiviä ei sovelleta myöskään vammaisten henkilöiden pitkän aikavälin osallisuutta taikka kuntoutusta koskeviin erityisasetuksiin tai erityiskohteluun eikä erityisehtoihin tai erityiskohteluun sellaisten erityispalvelujen saamiseksi, joita tarjotaan tiettyjen lisäkritereiden täytyttyä, kuten vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin koskevan yksilöllisen arvioinnin tai päätöksen perusteella.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (31) Jotta vammaiset henkilöt saisivat helpommin tietoa erityisehdoista tai erityiskohtelusta ja voisivat paremmin hyödyntää niitä matkustaessaan tai vieraillessaan toisessa jäsenvaltiossa, kaikki eurooppalaisen vammaiskortin ja/tai eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan saamisen ja käytön edellytyksiä, sääntöjä, käytäntöjä ja menettelyjä koskevat asiaankuuluvat tiedot olisi asetettava julkisesti saataville selkeässä, kattavassa, käyttäjäystävällisessä ja esteettömässä muodossa vammaisia henkilöitä varten noudattaen direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettuja asiaankuuluvia palvelujen esteettömyysvaatimuksia.
- (31 a) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä sen edistämiseksi, että viranomaiset tai yksityiset toimijat tarjoavat vammaisille henkilöille erityisehtoja tai erityiskohtelua. Viranomaisten, jotka myöntävät vammaisille henkilöille erityisehtoja tai erityiskohtelun, olisi asetettava tällaiset tiedot julkisesti saataville selkeässä, kattavassa, käyttäjäystävällisessä ja esteettömässä muodossa, myös viranomaisten mahdollisilla virallisilla verkkosivustoilla taikka muilla sopivilla keinoilla, noudattaen direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettuja palvelujen esteettömyysvaatimuksia. Myös yksityisiä toimijoita, jotka myöntävät erityisehtoja tai erityiskohtelun vammaisille henkilöille, olisi kannustettava asettamaan tällaiset tiedot julkisesti saataville selkeässä, kattavassa, käyttäjäystävällisessä ja esteettömässä muodossa. Lisäksi komissio antaa kaikilla EU:n kielillä saatavilla olevalla verkkosivustolla asiaankuuluvaa tietoa eurooppalaisesta vammaiskortista ja eurooppalaisesta vammaisten henkilöiden pysäköintiluvasta esteettömässä muodossa. Jäsenvaltioita kannustetaan toimittamaan linkki kansalliselle verkkosivustolleen, jotta se voidaan julkaista edellä mainitulla verkkosivustolla.
- (32) Jäsenvaltioiden olisi komission tuella, tarpeen mukaan ja niiden molempien toimivaltaa noudattaen, toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet eurooppalaisia vammaiskortteja ja eurooppalaisia vammaisten henkilöiden pysäköintilupia koskevan väärennös- ja petosriskin välttämiseksi ja torjuttava aktiivisesti näiden korttien ja lupien vilpillistä käyttöä ja väärentämistä.

- (33) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin asianmukainen soveltaminen, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT-sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään direktiiviä tarvittaessa muuttamalla liitteissä I ja II esitetyn vakiomuotoisen mallin tietokenttiä, jotta voidaan mukauttaa mallia tekniseen kehitykseen, estää väärentäminen ja petokset tai puuttua väärinkäyttöön ja varmistaa yhteentoimivuus.
- (34) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa eurooppalaisen vammaiskortin esteettömän digitaalisen muodon ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan esteettömän digitaalisen muodon käyttöön ottamiseksi niissä jäsenvaltioissa, jotka päättävät täydentää fyysistä versiota digitaalisella versiolla, sekä turva- ja digitaalisia ominaisuuksia koskevien yhteisten teknisten eritelmien vahvistamiseksi ja fyysisen version yhteentoimivuuteen liittyviä kysymyksiä varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁹ mukaisesti.
- (34 a) Komissio on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti velvollinen kuulemaan Euroopan tietosuojavaltuutettua laatiessaan delegoituja säädöksiä tai täytäntöönpanosäädöksiä, joilla on vaikutus yksilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeluun henkilötietojen käsittelyssä. Komissio voi kuulla myös Euroopan tietosuojaneuvostoa, jos tällaiset säädökset ovat erityisen tärkeitä yksilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelun kannalta henkilötietojen käsittelyn yhteydessä.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (35) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niillä on riittävät ja tehokkaat keinot tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi, ja sen vuoksi niiden olisi otettava käyttöön asianmukaiset oikeussuojakeinot, mukaan lukien vaatimustenmukaisuuden tarkastukset sekä hallinnolliset tai oikeudelliset menettelyt, jotta voidaan taata, että vammaiset henkilöt, heitä saattavat tai avustavat henkilöt ja henkilökohtaiset avustajat sekä julkiset elimet tai niiden edustajat, yksityiset yhdistykset, järjestöt tai muut oikeushenkilöt, joilla on oikeutettu intressi varmistaa, että tämän direktiivin säännöksiä noudatetaan, voivat kansallisen lainsäädännön ja kansallisten menettelyjen nojalla ryhtyä toimenpiteisiin vammaisen henkilön puolesta tai vammaista henkilöä tukeakseen edellyttäen, että tämä on antanut suostumuksensa.
- (36) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jos tässä direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja sen soveltamisalaan kuuluvia oikeuksia rikotaan tai laiminlyödään. Asianmukaisiin toimenpiteisiin voi sisältyä hallinnollisia ja taloudellisia seuraamuksia, kuten varoituksia, sakkoja tai korvauksia, sekä muunlaisia seuraamuksia.
- (37) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan, että vammaisten henkilöiden oikeuksia hyötyä toimenpiteistä, joilla edistetään heidän itsenäistä elämäänsä, yhteiskunnallista ja ammatillista sopeutumistaan sekä osallistumistaan yhteiskuntaelämäänsä, kunnioitetaan kaikilta osin, ja edistämään perusoikeuskirjan 26 artiklan soveltamista.
- (38) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli edistää vammaisten henkilöiden vapaata liikkumista ja parantaa vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia matkustaa tai vierailia toisessa jäsenvaltiossa ja siten torjua heihin kohdistuvaa syrjintää, vaan ne voidaan toiminnan eli sääntöjä ja yhteisiä edellytyksiä koskevien puitteiden vahvistamisen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU
YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan

- a) säännöt, jotka koskevat eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämistä todisteeksi vammaisasemasta tai vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin taikka oikeudesta pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin, jotta voidaan helpottaa vammaisten henkilöiden lyhytaikaista oleskelua muussa kuin asuinjäsenvaltiossaan, myöntämällä heille oikeus erityisehtoihin tai erityiskohteluun palvelujen, toimintojen tai järjestelyjen osalta, myös silloin kun ne ovat maksuttomia, tai pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin, joita tarjotaan tai jotka on varattu vammaisille henkilöille, myös jos heillä on avustajaeläin, tai yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien heidän henkilökohtaiset avustajansa;
- b) eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan yhteiset mallit.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin sekä kaikkiin tilanteisiin, joissa yksityiset toimijat tai viranomaiset tarjoavat vammaisille henkilöille lyhytaikaisen oleskelun yhteydessä erityisehtoja tai erityiskohtelua seuraavien palvelujen, toimintojen ja järjestelyjen saatavuuden osalta:
 - SEUT-sopimuksen 57 artiklassa tarkoitetut palvelut;
 - henkilöliikennepalvelut;
 - muut toiminnot ja järjestelyt, myös silloin kun ne ovat maksuttomia.
2. Jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa tämän direktiivin säännöksiä lyhytaikaista oleskelua pidempiin ajanjaksoihin kortin tai luvan haltijoiden vieraillessa tai oleskellessa niiden alueella.
3. Tätä direktiiviä ei sovelleta
 - a) asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 mukaisiin sosiaaliturvaan liittyviin etuuksiin;
 - b) maksuihin perustuviin tai maksuihin perustumattomiin rahaetuuksiin tai luontoisetuuksiin, jotka kuuluvat sosiaalisen suojelun tai työllisyyden alaan;
 - c) direktiivin 2004/38/EY 24 artiklan 2 kohdassa määriteltyihin sosiaaliavustuksiin;
 - d) maksullisiin tai maksuttomiin palveluihin, joita tarjotaan vammaisten henkilöiden pitkän aikavälin osallisuutta taikka kuntoutusta varten;
 - e) erityisehtoihin tai erityiskohteluun vammaisille henkilöille tiettyjen lisäkritereiden täytyttyä, esimerkiksi kun on tehty yksilöllinen arviointi tai päätös vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin, tarjottavien erityispalvelujen saamiseksi.

4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan määrittää edellytykset vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan, erityispalveluja koskevan oikeuden arvioinnille ja tunnustamiselle tai vammaisille henkilöille varattujen pysäköintiehtojen ja -järjestelyjen myöntämiselle. Se ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan myöntää kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla todistus, vammaiskortti tai muu virallinen asiakirja, mukaan lukien päätös vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin, vammaisille henkilöille.
5. Tämä direktiivi ei vaikuta kansalliseen toimivaltaan myöntää tai vaatia myöntämään erityisetuksia tai erityisiä edullisia ehtoja, kuten vapaata sisäänpääsyä, alennettuja tariffeja tai erityiskohtelua, vammaisille henkilöille, myös jos heillä on avustajaeläin, ja, jos siitä säädetään, yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien heidän henkilökohtaiset avustajansa.
6. Tämä direktiivi ei vaikuta niihin vammaisten henkilöiden tai heitä saattavien tai avustavien henkilöiden, mukaan lukien heidän henkilökohtaiset avustajansa, oikeuksiin, jotka saattavat perustua muihin unionin oikeuden tai unionin oikeuden täytäntöönpanemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön säännöksiin, mukaan lukien säännökset, joilla myönnetään erityisetuksia, erityisehtoja tai erityiskohtelua.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) 'unionin kansalaisella' henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;
- b) 'unionin kansalaisen perheenjäsenellä' direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 kohdassa ja 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua perheenjäsentä;
- c) 'vammaisilla henkilöillä' henkilöitä, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- d) 'henkilökohtaisella avustajalla' vammaisia henkilöitä saattavaa tai avustavaa henkilöä, joka tunnustetaan kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti henkilökohtaiseksi avustajaksi;
- e) 'erityisehdoilla tai erityiskohtelulla' erityisiä edellytyksiä, mukaan lukien taloudellisiin edellytyksiin liittyvät erityisehdot, tai eriytettyä kohtelua, joka liittyy apuun ja tukeen ja jota tarjotaan vammaisille henkilöille ja/tai tarvittaessa yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti tunnustetut henkilökohtaiset avustajat tai avustajaeläimet, riippumatta siitä, onko henkilökohtainen avustaja tai avustajaeläin osoitettu vapaaehtoisuuden pohjalta vai lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti;
- f) 'pysäköintiehdoilla ja -järjestelyillä' kaikkia yleisesti vammaisille henkilöille varattuja pysäköintipaikkoja sekä niihin liittyviä vammaisille henkilöille myönnettäviä pysäköintietuuksia tai edullisia ehtoja riippumatta siitä, tarjotaanko niitä vapaaehtoisesti vai lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti;
- g) 'lyhytaikaisella oleskelulla' enintään kolmen kuukauden vierailua tai oleskelua toisessa jäsenvaltiossa;
- h) 'avustajaeläimellä' eläintä, joka antaa apua tai suorittaa tehtäviä vammaisen henkilön hyväksi kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti.

4 artikla

Edunsaajat

Tätä direktiiviä sovelletaan:

- a) unionin kansalaisiin ja unionin kansalaisten perheenjäseniin, joiden vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin heidän asuinjäsenvaltionsa toimivaltainen viranomainen tai elin on tunnustanut, mukaan lukien tapauksen mukaan todistuksella, vammaiskortilla tai muulla kansallisten toimivaltuuksien, käytäntöjen ja menettelyjen mukaisesti myönnettyllä virallisella asiakirjalla, ja joita voi A-merkinnällisen eurooppalaisen vammaiskortin mukaisesti saattaa tai avustaa yksi tai tarvittaessa useampi muu henkilö, mukaan lukien henkilökohtaiset avustajat, tai avustajaeläin. A-merkintä voidaan antaa myös vammaisille henkilöille, joilla on lisääntynyt tarve saada tukea, kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen mukaisesti;
- b) unionin kansalaisiin ja unionin kansalaisten perheenjäseniin, joiden oikeuden vammaisille henkilöille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin heidän asuinjäsenvaltionsa toimivaltainen viranomainen tai elin on tunnustanut, mukaan lukien tapauksen mukaan pysäköintiluvalla tai muulla kansallisten toimivaltuuksien, käytäntöjen ja menettelyjen mukaisesti myönnettyllä asiakirjalla, ja joita voi saattaa tai avustaa yksi tai tarvittaessa useampi muu henkilö, mukaan lukien henkilökohtaiset avustajat, tai avustajaeläin.

Vammaisten henkilöiden yhtäläiset oikeudet erityisehtoihin tai erityiskohteluun

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kun eurooppalaisen vammaiskortin haltijat matkustavat tai vierailevat muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan, heille myönnetään oikeus 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen, toimintojen ja järjestelyjen osalta tarjottuihin erityisehtoihin tai erityiskohteluun yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin kuin vammaisille henkilöille, joilla on vammaistodistus, vammaiskortti tai muu virallinen asiakirja, jossa tunnustetaan heidän vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuva oikeutensa erityispalveluihin kyseisessä jäsenvaltiossa, jos tällaisia virallisia asiakirjoja on olemassa.
2. [...]
3. Jollei tämän direktiivin asiaa koskevissa säännöksissä tai muussa unionin lainsäädännössä toisin säädetä, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisehtoihin tai erityiskohteluun sisältyy suotuisia ehtoja yhdelle tai usealle vammaisia henkilöitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien henkilökohtaiset avustajat, tai erityisiä ehtoja avustajaeläimille, tällaiset suotuisat tai erityiset ehdot myönnetään yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin yhdelle tai usealle heitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien eurooppalaisen vammaiskortin haltijoiden henkilökohtaiset avustajat tai avustajaeläimet.

5 a artikla

Vammaisten henkilöiden yhtäläiset oikeudet pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kun eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan haltijat matkustavat tai vierailevat muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan, heille myönnetään oikeus vammaisille henkilöille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin kuin kyseisessä jäsenvaltiossa myönnettyjen pysäköintilupien haltijoille kyseisessä jäsenvaltiossa.
2. Jollei tämän direktiivin asiaa koskevissa säännöksissä tai muussa unionin lainsäädännössä toisin säädetä, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin sisältyy suotuisia ehtoja yhdelle tai usealle vammaisia henkilöitä saattavalle tai avustavalle henkilölle, mukaan lukien henkilökohtaiset avustajat, tällaiset suotuisat ehdot myönnetään yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin yhdelle tai usealle saattajalle tai avustajalle, mukaan lukien eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan haltijoiden henkilökohtaiset avustajat.

II LUKU

EUROOPPALAINEN VAMMAISKORTTI JA EUROOPPALAINEN VAMMAISTEN HENKILÖIDEN PYSÄKÖINTILUPA

6 artikla

Eurooppalaisen vammaiskortin malli, vastavuoroinen tunnustaminen, myöntäminen ja voimassaolo

1. Kunkin jäsenvaltion on otettava käyttöön liitteessä I esitetyn yhteisen vakiomuotoisen ja esteettömän mallin mukaisen eurooppalaisen vammaiskortin fyysinen versio. Jäsenvaltioiden on osana eurooppalaista vammaiskorttia otettava fyysisissä korteissa käyttöön digitaalisia ominaisuuksia käyttäen sähköisiä petostentorjuntakeinoja kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun komissio on vahvistanut vaatimukset 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa teknisissä eritelmissä. Komissio vahvistaa 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tekniset eritelmät viimeistään *[yhden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]*.
2. Jäsenvaltioiden myöntämät eurooppalaiset vammaiskortit on tunnustettava vastavuoroisesti kaikissa jäsenvaltioissa.
3. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tai elinten on myönnettävä, uusittava tai peruutettava eurooppalainen vammaiskortti kansallisten sääntöjensä, menettelyjensä ja käytäntöjensä mukaisesti. Rajoittamatta asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista jäsenvaltioiden on varmistettava tämän direktiivin soveltamista varten kerättyjen ja tallennettujen tietojen turvallisuus, eheys, aitous ja luottamuksellisuus. Eurooppalaisen vammaiskortin myöntämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen tai elin katsotaan asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitetuksi rekisterinpitäjäksi, ja se on vastuussa henkilötietojen käsittelystä. Yhteistyö ulkoisten palveluntarjoajien kanssa ei sulje pois unionin oikeudesta tai kansallisesta lainsäädännöstä johtuvaa mahdollista jäsenvaltion vastuuta henkilötietovelvoitteiden rikkomisesta.

4. Asuinjäsenvaltion on myönnettävä tai uusittava eurooppalainen vammaiskortti suoraan tai vammaisen henkilön hakemuksesta. Se on annettava ja uusittava kohtuullisen ajan kuluessa vammaisaseman tunnustamista tai vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin koskevien kansallisten käytäntöjen mukaisesti.
5. Eurooppalainen vammaiskortti myönnetään fyysisenä korttina, ja sitä on täydennettävä esteettömällä digitaalisella muodolla kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun komissio on vahvistanut vaatimukset 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa teknisissä eritelmissä. Vammaisille henkilöille on annettava mahdollisuus hakea joko fyysistä tai digitaalista korttia tai molempia. Digitaalinen muoto ei saa sisältää enempää henkilötietoja kuin liitteessä II säädetyt eurooppalaisen vammaiskortin fyysistä versiota varten annettavat tiedot. Henkilötiedot on salattava ja käytössä on oltava teknisiä varotoimia, joilla varmistetaan, että tallennusvälinettä lukevat vain valtuutetut käyttäjät.
6. Myöntävän jäsenvaltion on määritettävä eurooppalaisen vammaiskortin voimassaolo ottaen tarvittaessa huomioon vammaistodistuksen, vammaiskortin tai muun sellaisen virallisen asiakirjan tai menettelyn voimassaoloaika, jonka heidän asuinjäsenvaltionsa toimivaltainen viranomainen tai elin on myöntänyt asianomaiselle henkilölle vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin tunnustamiseksi.
7. Siirretään komissiolle valta antaa 11 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä I esitetyn vakiomuotoisen mallin tietokenttiä, jos tällainen muutos on tarpeen, jotta voidaan mukauttaa mallia tekniseen kehitykseen, estää väärentäminen ja petokset tai puuttua väärinkäyttöön ja varmistaa yhteentoimivuus. Jäsenvaltioille annetaan riittävästi aikaa tällaisten muutosten täytäntöönpanoon.

Eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan malli, vastavuoroinen tunnustaminen, myöntäminen ja voimassaolo

1. Kunkin jäsenvaltion on otettava käyttöön liitteessä II esitetyn yhteisen vakiomuotoisen ja esteettömän mallin mukaisen eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan fyysinen versio. Jäsenvaltioiden on osana eurooppalaista vammaisten henkilöiden pysäköintilupaa otettava fyysisissä luvissa käyttöön digitaalisia ominaisuuksia käyttäen sähköisiä petostentorjuntakeinoja kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun komissio on vahvistanut vaatimukset 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa teknisissä eritelmissä. Komissio vahvistaa 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tekniset eritelmät viimeistään [*yhden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta*].
2. Jäsenvaltioiden myöntämät eurooppalaiset vammaisten henkilöiden pysäköintiluvat on tunnustettava vastavuoroisesti kaikissa jäsenvaltioissa.
3. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tai elinten on myönnettävä, uusittava tai peruutettava eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa kansallisten sääntöjensä, menettelyjensä ja käytäntöjensä mukaisesti. Rajoittamatta asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista jäsenvaltioiden on varmistettava tämän direktiivin soveltamista varten kerättyjen ja tallennettujen henkilötietojen turvallisuus, aitous ja luottamuksellisuus. Eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämisestä vastaava toimivaltainen viranomais tai elin katsotaan asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitetuksi rekisterinpitäjäksi, ja se on vastuussa henkilötietojen käsittelystä. Yhteistyö ulkoisten palveluntarjoajien kanssa ei sulje pois unionin oikeudesta tai kansallisesta lainsäädännöstä johtuvaa mahdollista jäsenvaltion vastuuta henkilötietovelvoitteiden rikkomisesta.

4. Asuinjäsenvaltion on myönnettävä tai uusittava eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa vammaisen henkilön tai valtuutetun henkilön hakemuksesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Se on myönnettävä tai uusittava kohtuullisen ajan kuluessa hakemuksen päivämäärästä, joka on enintään 90 päivää, paitsi jos on tarpeen suorittaa lisäarviointeja.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa korvaa kaikki vammaisten pysäköintiluvasta annetun neuvoston suosituksen²⁰ mukaisesti kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla myönnettyt voimassa olevat pysäköintiluvat myöntämistä koskevan pyynnön yhteydessä ja joka tapauksessa viiden vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta. Tänä aikana jäsenvaltiot voivat päättää, että vammaisten pysäköintiluvasta annetun neuvoston suosituksen mukaisesti ennen tämän direktiivin soveltamispäivää myönnettyillä luvilla on niiden alueella sama vaikutus kuin eurooppalaisella pysäköintiluvalla.

²⁰ Neuvoston suositus (98/376/EY), annettu 4 päivänä kesäkuuta 1998, vammaisten pysäköintiluvasta (EYVL L 167, 12.6.1998, s. 25), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä maaliskuuta 2008 Bulgarian tasavallan, Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Romanian, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen johdosta annetulla neuvoston suosituksella (EUVL L 63, 7.3.2008, s. 43).

6. Eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa myönnetään tai uusitaan fyysisenä lupana. Jäsenvaltiot voivat päättää täydentää fyysistä lupaa esteettömällä digitaalisella muodolla kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun komissio on vahvistanut vaatimukset 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa teknisissä eritelmissä. Jäsenvaltioissa, joissa fyysisen luvan ohella on käytössä myös digitaalinen muoto, vammaiset henkilöt voivat pyytää fyysistä lupaa tai halutessaan sekä digitaalista että fyysistä lupaa. Digitaalinen muoto ei saa sisältää enempää henkilötietoja kuin liitteessä II säädetyt eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan fyysistä versiota varten annettavat tiedot. Henkilötiedot on salattava ja käytössä on oltava teknisiä varotoimia, joilla varmistetaan, että tallennusvälinettä lukevat vain valtuutetut käyttäjät.
7. Siirretään komissiolle valta antaa 11 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä II esitetyn vakiomuotoisen mallin tietokenttiä, jos tällainen muutos on tarpeen, jotta voidaan mukauttaa mallia tekniseen kehitykseen, estää väärentäminen ja petokset tai puuttua väärinkäyttöön ja varmistaa yhteentoimivuus, myös kehittämällä ja ottamalla käyttöön digitaalisia välineitä. Jäsenvaltioille annetaan riittävästi aikaa tällaisten muutosten täytäntöönpanoon.

III LUKU

YHTEISET SÄÄNNÖKSET

8 artikla

Yhteiset tekniset eritelmät ja digitaalinen muoto

1. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan yhteiset tekniset eritelmät, joissa varmistetaan eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan fyysisen version turvallisuus ja viimeisimmän kehityksen mukaiset digitaaliset ominaisuudet, mukaan lukien asianmukaiset turvatoimet henkilötietojen suojaamiseksi asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti, sekä yhteentoimivuuteen liittyvät kysymykset, kuten EU:n yhteiset sovellukset fyysisten korttien ja lupien digitaalisiin ominaisuuksiin sisältyvien tietojen lukemiseksi käyttämällä sähköisiä keinoja, ja joilla puututaan petostentorjuntaan.
2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan esteettömät digitaaliset muodot eurooppalaiselle vammaiskortille ja eurooppalaiselle vammaisten henkilöiden pysäköintiluvulle, joiden tietokentät esitetään liitteissä I ja II, ja varmistetaan yhteentoimivuus.
3. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan digitaalisten korttien ja lupien tallennusvälineen yhteiset tekniset eritelmät, jotka koskevat esimerkiksi korttien ja lupien voimassaolon ja numeron todentamista, niiden aitouden tarkastamista, väärennosten ja petosten estämistä, korttien ja lupien lukemista eri jäsenvaltioissa ja niiden käyttöä digitaalisen identiteetin lompakossa EU:n tasolla.
4. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Valvonta, vaatimustenmukaisuus, tietojen esteettömyys ja tietoisuuden lisääminen

1. Jäsenvaltioiden on asetettava eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämistä, uusimista tai peruuttamista koskevat ehdot, säännöt, käytännöt ja menettelyt julkisesti saataville esteettömissä muodoissa, myös digitaalisessa muodossa, ja pyynnöstä vammaisten henkilöiden pyytämässä avustavissa muodoissa.
2. Komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet lisätäkseen yleisön tietoisuutta eurooppalaisesta vammaiskortista ja eurooppalaisesta vammaisten henkilöiden pysäköintiluvasta ja antaakseen vammaisille henkilöille tietoa kyseisten kortin ja luvan hankkimisesta, käytöstä ja uusimisesta myös esteettömillä tavoilla.
- 2 a. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, jotka koskevat erityisehdoista ja erityiskohtelusta tiedottamista vammaisille henkilöille ja sen edistämistä, että viranomaiset tai yksityiset toimijat tarjoavat vammaisille henkilöille kyseisiä erityisehtoja tai erityiskohtelua.
3. Jäsenvaltioiden on komission tuella, tarpeen mukaan ja kukin oman toimivaltansa mukaisesti, toteutettava tarvittavat toimenpiteet väärennosten ja petosten estämiseksi ja torjuttava aktiivisesti eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vilpillistä käyttöä ja väärentämistä.
4. [...]
5. Jäsenvaltioiden on, mikäli se on kohtuullista, pyrittävä ilmoittamaan eurooppalaisen vammaiskortin tai eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntäneelle jäsenvaltiolle mahdollisista tapauksista, joissa niiden alueella ilmenee toisen jäsenvaltion myöntämän kortin tai luvan väärinkäyttöä. Kortin tai luvan myöntäneen jäsenvaltion on varmistettava asianmukaiset jatkotoimet kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti.

6. Jäsenvaltioiden on tehtävä tarpeen mukaan tarkastuksia sen varmistamiseksi, että niissä noudatetaan eurooppalaisesta vammaiskortista tai eurooppalaisesta vammaisten henkilöiden pysäköintiluvasta johtuvia velvoitteita ja vastaavia sellaisten vammaisten henkilöiden oikeuksia, joilla on kyseinen kortti tai lupa, myös avustajaeläinten osalta, sekä heitä saattavien tai avustavien henkilöiden oikeuksia, mukaan lukien heidän henkilökohtaiset avustajansa.
7. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot on asetettava maksutta saataville selkeällä, kattavalla, käyttäjäystävällisellä ja helposti saavutettavalla tavalla, myös viranomaisten virallisen verkkosivuston kautta, tai muulla soveltuvalla tavalla direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettujen palvelujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

10 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset, elimet ja yhteyspisteet

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen tai yksi tai useampi toimivaltainen elin, jotka vastaavat eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan myöntämisestä, uusimisesta ja peruuttamisesta.
2. Jäsenvaltioilla on oltava yksi tai useampi kansallinen yhteyspiste, jotta voidaan helpottaa jäsenvaltioiden ja komission välistä vuoropuhelua tämän direktiivin asianmukaisesta saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle yhteyspiste tai yhteyspisteet kuuden kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta.
3. [...]

IV LUKU

SIIRRETTY SÄÄDÖSVALTA JA TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA

11 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle tämän direktiivin voimaantulopäivästä viiden vuoden ajaksi 6 artiklan 7 kohdassa ja 7 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6 artiklan 7 kohdassa ja 7 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 6 artiklan 7 kohdan ja 7 artiklan 7 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

12 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

13 artikla

Täytäntöönpanon valvonta

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi on olemassa riittävät ja tehokkaat keinot.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin kuuluvat
 - a) säännökset, joiden mukaan vammaiset henkilöt voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti viedä asian tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoelimen käsiteltäväksi, jos tässä direktiivissä ja tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annetuissa kansallisissa säännöksissä vahvistettuja velvoitteita ei noudateta tai niitä rikotaan;
 - b) säännökset, joiden mukaan yksi tai useampi seuraavista kansallisessa lainsäädännössä määritellyistä elimistä voi kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti aloittaa tuomioistuimessa tai toimivaltaisessa hallintoelimessä tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi säädetyn oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn oikeuksiaan puolustavan vammaisen henkilön puolesta tai vammaista henkilöä tukeakseen tämän suostumuksella:
 - julkiset elimet tai niiden edustajat;
 - yksityiset yhdistykset, järjestöt tai muut oikeushenkilöt, joilla on oikeutettu intressi varmistaa tämän direktiivin säännösten noudattaminen.

14 artikla

Noudattamatta jättäminen

1. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä ja käytäntönsä mukaisesti säädettävä tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten noudattamatta jättämiseen tai rikkomiseen sovellettavista asianmukaisista toimenpiteistä ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi.
2. Säädettyjen toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niitä on täydennettävä tehokkailla korjaavilla toimilla.
3. [...]

15 artikla

Tiedonsaanti

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaiset asettavat tiedot 5 artiklan mukaisista erityisehdoista tai erityiskohtelusta julkisesti saataville saavutettavissa muodoissa.
 - 1 a. Jäsenvaltioiden on lisäksi kannustettava yksityisiä toimijoita asettamaan tiedot 5 artiklan mukaisista erityisehdoista tai erityiskohtelusta julkisesti saataville saavutettavissa muodoissa.
2. [...]
3. Tämän artiklan 1 ja 1 a kohdassa tarkoitetut tiedot on asetettava maksutta saataville selkeällä, kattavalla, käyttäjäystävällisellä ja helposti saavutettavalla tavalla, myös yksityisten toimijoiden tai viranomaisten virallisen verkkosivuston kautta, jos sellainen on saatavilla, tai muulla soveltuvalla tavalla direktiivin (EU) 2019/882 liitteessä I vahvistettujen palvelujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

16 artikla

Raportointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa viimeistään pp/kk/vv [*kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin soveltamispäivästä*] ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.
2. Kertomuksessa käsitellään eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan käyttöä muun muassa sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen valossa, jotta voidaan arvioida, olisiko tätä direktiiviä tarpeen tarkistaa.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle sen pyynnöstä ja hyvissä ajoin tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen kertomuksen.
4. Komission kertomuksessa otetaan huomioon vammaisten henkilöiden, talouden toimijoiden ja asiaan liittyvien valtiosta riippumattomien järjestöjen näkemykset, mukaan lukien vammaisia henkilöitä edustavat järjestöt.

17 artikla

[...]

18 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään pp/kk/vv [*36 kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta*]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

2. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä pp/kk/vv [*päivästä, joka on 48 kuukautta tämän direktiivin voimaantulosta*].
3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

19 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

20 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Puheenjohtaja

EUROOPPALAISEN VAMMAISKORTIN MALLI

ETUPUOLI: englanninkielinen teksti ”European Disability Card” ja sama teksti kansallisella kielellä tai kielillä

KÄÄNTÖPUOLI: kansalliset tiedot jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä kortin myöntäneen jäsenvaltion päätöksen mukaisesti Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön lisätietoja ja/tai tarkempia tietoja, jotka koskevat kortin haltijan vammaisasemaa tai vammaisuuteen perustuvaa oikeutta erityispalveluihin, mukaan lukien vammaisuuden tyyppi tai luokittelu tai oikeus saada avustajaeläin saattajaksi.

BE European Disability Card
[national language]

[national language]/Name
[national language]/Surname
[national language]/Date of birth
[national language]/Card serial number
[national language]/Date of issuance
[national language]/Expiry date

A

1. Eurooppalaisen vammaiskortin koon on noudatettava ISO/IEC 7810 -standardissa vahvistettua ID-1-muotoa.
2. [...]
3. Kortissa on oltava:
 - kortinhaltijan kuva;
 - kortinhaltijan etu- ja sukunimi;
 - kortinhaltijan syntymäaika;
 - kortin sarja- tai arkistonumero.
4. Kortin värit ovat vaaleansininen ja tummansininen kuvan ja seuraavien viitetietojen mukaisesti:
 - Tummansininen: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - Vaaleansininen: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183
5. Korttiin on merkittävä sen myöntämispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä.
6. Kortissa on oltava maakoodi, jonka ympärillä on sininen ympyrä.
7. Kirjasintyyppi on Arial Regular tai jos se ei ole mahdollista, vaihtoehtoinen San Serif -kirjasintyyppi. Olisi varmistettava, että edusta- ja taustavärien välillä on riittävä kontrasti.

8. Sanat ”European Disability Card” kirjoitetaan Arial-kirjasintyyppillä ja pistekirjoituksella Marburgin järjestelmän mittoja käyttäen.
9. Vapaaehtoinen A-merkintä (myös pistekirjoituksella) voidaan lisätä, kun kortti oikeuttaa henkilökohtaisen avustajan tai avustajien taikka muun kansallisten käytäntöjen mukaisesti tunnustetun avustavan henkilön tai henkilöiden tai avustajaeläimen mukanaolon. A-merkintä voidaan antaa myös vammaisille henkilöille, joilla on lisääntynyt tarve saada tukea, kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen mukaisesti.
10. Lisätään 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen teknisten eritelmien hyväksymisen jälkeen QR-koodi tai mahdollisesti muita digitaalisia ominaisuuksia, joissa käytetään sähköisiä keinoja petosten ehkäisemiseksi.
11. Teksti on englannin kielellä ja eurooppalaisen vammaiskortin myöntäneen jäsenvaltion kansallisella kielellä tai kielillä. Jos jäsenvaltio haluaa tehdä tällaiset merkinnät kansallisella kielellä, joka on muu kuin bulgaria, englanti, espanja, hollanti, iiri, italia, kreikka, kroaatti, latvia, liettua, malta, portugali, puola, ranska, romania, ruotsi, saksa, slovakki, sloveeni, suomi, tanska, tšekki, unkari tai viro, sen on laadittava lupa kahdella kielellä käyttäen jotakin edellä mainituista kielistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta muiden tämän liitteen säännösten soveltamista. Jos jäsenvaltio haluaa tehdä merkinnät bulgariaksi tai kreikaksi, sen on laadittava luvasta kaksikielinen versio, jossa käytetään latinalaisia kirjaimia.

EUROOPPALAINEN VAMMAISTEN HENKILÖIDEN PYSÄKÖINTILUVAN MALLI

ETUPUOLI

	<p>EUROPEAN PARKING CARD FOR PERSONS WITH DISABILITIES</p> <p>[NATIONAL LANGUAGE]</p>
<input type="text" value="[national language]/Date of issuance:"/>	
<input type="text" value="[national language]/Expiry date:"/>	
<input type="text" value="[national language]/Card serial number:"/>	
<input type="text" value="[national language]/ Issuing authority/organisation:"/>	
<input type="text" value="[national language]/Vehicle plate number (optional):"/>	

KÄÄNTÖPUOLI

<input type="text" value="[national language]/Surname:"/> <input type="text" value="[national language]/Forename:"/> <input type="text" value="[national language]/Date of birth:"/>	<p>This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned.</p> <p>[national language]</p> <p>When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes.</p> <p>[national language]</p>
--	---

1. Eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan mitat:
 - korkeus: 106 mm
 - leveys: 148 mm

2. Luvan värit ovat tummansininen ja keltainen kuvan ja seuraavien viitetietojen mukaisesti:
 - Tummansininen: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - Keltainen: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0

3. Eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan etu- ja kääntöpuoli on jaettu pystysuunnassa kahteen osaan.
 - a) Etupuolen vasemmassa osassa on
 - tummansininen pyörätuolitunnus keltaisella pohjalla;
 - pysäköintiluvan myöntämispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;
 - pysäköintiluvan sarjanumero;
 - myöntävän viranomaisen tai järjestön nimi;
 - rekisterikilven numero, jos lupa on liitetty ajoneuvoon. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät vaadi rekisterikilven numeroa, luvassa ei saa olla asiaankuuluvaa tietokenttää.

b) Etupuolen oikeassa osassa on

- suuraakkosin kirjoitettu englanninkielinen teksti ”European Parking Card for persons with disabilities” ja sama teksti luvan myöntäneen jäsenvaltion kansallisella kielellä tai kielillä;
- taustana on pysäköintiluvan myöntävän jäsenvaltion tunnus, jota ympäröi Euroopan unionia symboloivien tähtien rengas.
- Lisätään 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen teknisten eritelmien hyväksymisen jälkeen QR-koodi ja mahdollisesti muita digitaalisia ominaisuuksia, joissa käytetään sähköisiä keinoja petosten ehkäisemiseksi.

c) Kääntöpuolen vasemmassa osassa on

- luvanhaltijan sukunimi;
- luvanhaltijan etunimi tai etunimet;
- luvanhaltijan syntymäaika;
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]

d) Kääntöpuolen oikeassa osassa on englannin kielellä ja luvan myöntäneen jäsenvaltion kansallisella kielellä tai kielillä kirjoitettu

- maininta: ”Tämä pysäköintilupa oikeuttaa käyttämään vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä siinä jäsenvaltiossa, jossa luvanhaltija oleskelee.”;
- maininta: ”Lupa on sitä käytettäessä kiinnitettävä ajoneuvon etuosaan siten, että luvan etupuoli on tarkastusta varten kokonaan näkyvillä.”.

4. Teksti on englannin kielellä ja pysäköintiluvan myöntäneen jäsenvaltion kansallisella kielellä tai kielillä. Jos jäsenvaltio haluaa tehdä tällaiset merkinnät kansallisella kielellä, joka on muu kuin bulgaria, englanti, espanja, hollanti, iiri, italia, kreikka, kroaatti, latvia, liettua, malta, portugali, puola, ranska, romanian, ruotsi, saksa, slovakki, sloveeni, suomi, tanska, tšekki, unkari tai viro, sen on laadittava lupa kahdella kielellä käyttäen jotakin edellä mainituista kielistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta muiden tämän liitteen säännösten soveltamista. Jos jäsenvaltio haluaa tehdä merkinnät bulgariaksi tai kreikaksi, sen on laadittava luvasta kaksikielinen versio [...], jossa käytetään latinalaisia kirjaimia.

5. [...].